

۲۰۱۹/۰۳/۰۸

م. اسحاق نگارگر

به مناسبت هشتم مارچ روز بین المللی زنان!

من معمولاً به مناسبت ها نمی نویسم. روزگاری که شاگرد مکتب بودم معلمان من بسیار می خواستند که من به مناسبت بهار؛ تابستان؛ خزان و برگ ریزان و زمستان و مرگ غریبان؛ روز سره میاشت؛ روز معلم و بالاخره روز استقلال بنویسم و یا حتی برایم کار خانگی می دادند که رفته رفته من در مقابل «مناسبت ها» نوعی حساسیت پیدا کردم و به هیچ مناسبتی ننوشتم.

امروز می خواهم آن قاعده را بشکنم و چیزی به مناسبت هشتم مارچ برای زن افغان بنویسم. تعلیم و تربیه زنان در افغانستان فراز و نشیب فراوان داشته است. مرحوم محمود طرزی وقتی با دختران برومند خویش از مهاجرت برگشت جامعه خود را جامعه ای یافت که در بستر چنان خوابیده بود که صور اسرافیل هم نمی توانست بیدارش کند. او نیاز داشت که شیپوری بدمد و این خواب دراز مدت را اخلال کند. این شیپور سراج الاخبار که نه تنها روشنفکران افغان بلکه روشنفکران ایران و نیم قاره هند را نیز تکان داد.

امروز اگر کسانی به اصطلاح پلته و چراغ گرفته اند تا در سراج الاخبار او نطفه های سازشکاری با استبداد را دریابند و آنرا زیر میکروسکوپ بگذارند و بزرگ نمایند انقلابی هایی از قماش ستالین استند که تغییر و دگرگونی را می خواهند به قیمت جاری کردن دریای خون بر مردم تحمیل کنند ولی محمود طرزی می دانست که داروی شفا بخش بیمار را برایش اندک اندک و به تدریج باید داد و اگر همه دوا را یک باره در حلقوم بیمار بریزی آن بیچاره می میرد. به هر صورت اینجا صحبت بر سر دفاع از محمود طرزی نیست اما محمود طرزی؛ هر دو دخترش (خیریه و ثریا) و همسرش اسما رسمیه از نخستین چراغ برداران نهضت زنان در افغانستان بوده اند.

زنان افغان بدون اینکه برخلاف سنت های جامعه خود در جاده افراط و بی حیایی سقوط کنند با صبر و تأنی به کار یادگیری پرداختند و حتی در زیر چادری رفتند و فاکولته خواندند و تجربه خود را به نسل جوانتر زنان انتقال دادند. زنانی چون "ماگه رحمانی"؛ "لطیفه کبیر سراج"؛ "محبوبه احسان رفیق"؛ "فاطمه طرزی"؛ صابره و ساجده کمال" و دیگران بر زنان و مردان جامعه حق تقدم و پیشگامی دارند.

حتی از زمان امیر عبدالرحمان خان که آغاز کنیم نهضتِ بهتر سازی وضع زنان به طوری که بابِ دندان یک جامعهٔ محافظه کار و مرد سالار باشد آغاز گردید و او بود که به حکم قرآن کریم ازدواج های اجباری و نکاح صغیر را منع کرد.

نهضتِ زنانِ افغان بدون مانع و رادع جلو نرفته است و دیوار محافظه کاری های مذهبی نیز خواسته است جلو زنان را بگیرد. عناصرِ محافظه کار کوشیده اند زن را در کُنج خانه بنشانند تا نان بپزد و بچه بزاید و محیطِ پروازش منحصر به گوشهٔ خانه باشد.

امروز که مذاکرهٔ مقامات امریکایی با طالبان روان است و روس ها نیز که از افغان ها تاوان جنگ و تجاوز آشکار خود را قرضدار استند و هنوز یک دولت ملی در افغانستان به وجود نیامده است که در محاکم و مجامع بین المللی از تجاوز روس ها داد خواهی کند آنان نیز چون دایه های مهربانتر از مادر می خواهند برای حل مشکل افغانستان پا در میانی کنند زنان و دستاورد های زنان در خطر مصالحه و سازش سیاسی قرار گرفته اند. زنان چه خواهند و چه نخواهند در موقفی قرار گرفته اند که نه تنها خود باید بر پرنسیپ های مصلحت ملی بایستند بلکه مردان را نیز که به خاطر قدرت ممکن است دست به یک مصالحهٔ غیر ملی و ضد دستاورد های زنان بزنند با خود بر ضد محافظه کاری های مبتنی بر عنعنه با خود بکشانند.

آری اینک مردان به قول اقبال در مصاف زندگانی بی ثبات گشته اند و در آستین خویش لات و مناتِ قدرت طلبی دارند. اکنون تاریخ برای زن است که نهیب اقبال را باز می خواند مردان به دلیل اینکه مال و ثروت فراوان اندوخته خاک شان آتش تپش و جست و جو را از دست داده است و این زنان استند که منفعت های سیاسی و اقتصادی شان در خطر قرار گرفته است. اقبال میگوید:

شعله ای از خاکِ او باز آفرین آن طلب آن جست و جو باز آفرین
باز جذبِ اندرون او را بده آن جنونِ ذوفنون او را بده
شرق را کُن از وجودش استوار صبح فردا از گریبانش بر آر

و اما این طلب ها که زنان آن را به عنوان پرنسیپ می توانند مطرح کنند کدام است:

- ❖ ۱- نمایندهٔ طالبان در مسکو گفت که امارتِ اسلامی مطابق به احکام اسلام حقوقِ زنان را تأمین می کند. معنای گفته اش این می شود که امارتِ اسلامی را مردم باید بدون گفت و گو بپذیرند و حال آن که حق طبیعی مردم است که رژیم سیاسی خود را به حساب رأی مستقیم و مخفی به وجود بیارند بدین دلیل آیا مردم مفهوم امارتِ اسلامی را که خود مفهومی مبتنی بر اشتباه سیاسی است می پذیرند یا نه؟
- ❖ ۲- طالبان در نخستین امارتِ خویش زنان را «مطابق به احکام اسلام» به اصطلاح وزیر داخلهٔ خانه مقرر و از زندگی و فعالیت اجتماعی محروم کردند. اگر آنچه کردند به حکم اسلام بود باز هم همان کار را می کنند که قبلاً کرده اند پس نُخست باید اعتراف نمایند که درکِ پیشین شان از اسلام عندی و مطابق استنباط خود شان بوده است که با آن شیوهٔ امارتِ خود اسلام را نیز بدنام کرده اند.

❖ ۳- به وجود آوردن دولت حق طبیعی مردم افغانستان است. ما در گذشته دولت هایی را که دیگران برای ما

به وجود آوردند آزمودیم و از یکی هم خیر ندیدیم؛

رهبران ما را یا خود کُشتند و یا آنان در رقابت باهمی خود شان کُشته شدند. امریکا حق دارد که با طالبان به هر شیوه ای که خود می خواهد مذاکره و مصالحه کند ولی حق ندارد دولت طالب یا کدام گروه سیاسی دیگر را بر مردم تحمیل کند. اگر در مناسبات بین المللی دولت ها باهم حقوق مساوی دارند هیچ دولت خارجی حق ندارد با استفاده از قدرت نظامی یا اقتصادی برای دیگران دولت بسازد.

ما از هویت سیاسی خود و کشور خود دفاع می کنیم. امریکا مار محافظه کاری مذهبی را نیم کُشته رها کرد و اینک آن مار زاد و ولد نموده و داعش را نیز رُشد و نمو داده است که عملاً در افغانستان به یک جنگ مذهبی اشتغال دارد. دیگر دوران اعمال زور؛ رهبران خود گماشته که بعد از مرگ نیز رهبری را به فرزند خویش انتقال بدهند گذشته است. آنکه هوای ریاست جویی دارد باید خویشان را در آیینۀ انتخاب مردم ببیند. آنان که آرزو دارند به زور سرنیزه بر مردم حکومت فرعون های قرن بیست و یک استند و آنان که به نام اسلام رهبر پرستی را بر جامعه تحمیل می کنند کیش بت پرستی دارند که در برابر او هام خود سر سجده می گذارند.

امسال هشتم مارچ از تشریفات معمول خجسته باد گویی که بگذریم بر دوش زنان افغان وظیفه سنگین می گذارد. زن افغان پاسبان همه دستاورد های زنان است که به هیچ وجه نباید وجه المصلحه سازش و معامله سیاسی گردد. دیگر بر زندگانی زنان تعقل و خردمندی باید حکومت کند نه احساسات و عواطف سرسری.

هشتم مارچ روز همبستگی بین المللی زنان است و این همبستگی ایجاب می کند که زنان جهان در کنار زنان افغان بایستند و از دستاورد های شان از خطر افراط گرایی مذهبی که حتی عربستان سعودی نیز کنارش می گذارد دفاع نمایند. والله اعلم بالصواب. جمعه هشتم مارچ ۲۰۱۹ برمنگهم

تذکر:

هرگاه خوانندگان محترم متمایل باشند که نبشته ها و مطالب دیگری از این نویسنده را مطالعه کنند، می توانند با اجرای "کلیک" بر عکس نویسنده در صفحه مقالات، به فهرست "ارشیف" شان رهنمایی شوند.

بمناسبت هشتم مارچ روز بین المللی زنان!
[I_negargar_bamonasebat_roz_jahani_zan.pdf](#)